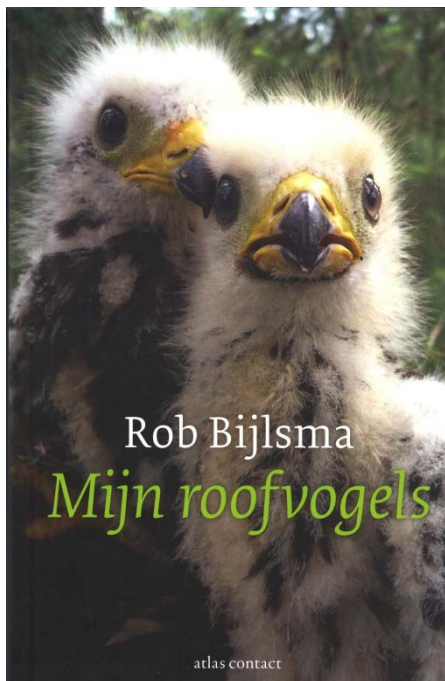

Nieuw in de Jan Verwey Bibliotheek

Jelle van Dijk

Rob Bijlsma 2012. *Mijn roofvogels*. Uitgeverij Atlas, Amsterdam/Antwerpen. 415 pagina's. Prijs € 29,95.

Op zondagmorgen 22 april zag ik Rob Bijlsma, zoals altijd met de verrekijker om zijn nek, op TV verschijnen in de boekenrubriek van de VPRO. Een kwartier later had ik het boek via Boekhandel Van der Meer al in handen. Ik ben die dag geheel tegen mijn gewoonte in niet meer naar buiten geweest. Hoewel ik een slechte lezer ben, had ik 's avonds meer dan de helft van het boek gelezen. Een grotere aanbeveling kan ik een boek niet geven!

Rob Bijlsma is opgegroeid in Wageningen en is net als ik jarenlang lid geweest van de Christelijke Jeugdbond van Natuurvrienden. In die jaren raakte hij zo gefascineerd door roofvogels, dat hij besloot zich verder niet te laten afleiden door universiteit, huis, hypotheek, vriendin of wat dan ook, maar zich volledig te storten op de studie van vogels en dan vooral van roofvogels. Dat onderzoek vond eerst plaats in de omgeving van Ede; later vestigde hij zich in ZW-Drenthe. Met anderen richtte hij ruim twintig jaar geleden de Werkgroep Roofvogels Nederland op en al die tijd was hij de steunpilaar van het tijdschrift "De Takkeling". Trouwe lezers van dit tijdschrift zullen in dit boek hoofdstukjes tegenkomen die hen bekend voorkomen, zoals de wederwaardigheden met de tamme Wespensdieven Burp en Warp.

Het boek is veel meer dan een typisch roofvogelboek. Allerlei zaken komen aan bod, zoals de waarde van langlopend onderzoek en het gebrek aan waardering daarvoor in onze tijd.

Terreinbeheerders krijgen er van langs, zoals Staatsbosbeheer wat de Oostvaardersplassen betreft. In de 40 jaren dat Rob aan onderzoek doet, heeft hij allerlei ontwikkelingen nauwgezet gedocumenteerd. Daarbij gaat het niet alleen over de broedresultaten van roofvogels, maar bijvoorbeeld ook over postduiven, bosmuizen en tekenbeten.

Rob Bijlsma is een begenadigd schrijver met een onvoorstelbare kennis en een goed gevoel voor humor. Een hoogtepunt wat dit laatste betreft vormt de verklarende woordenlijst bij het onderwerp Natuurbescherming.

Enkele voorbeelden hieruit: *Klankbordgroep* - patente truc om met ieders goedvinden verderfelijke ingrepen in natuurgebieden te sanctioneren. *Natura 2000* - overbodige bureaucratische moloch, bijzonder geschikt om geld rond te pompen, mensen aan het werk te houden en het internet te vervuilen. Heeft met natuurbescherming niets van doen.

Dit informatieve boek is prima geschreven en verveelt geen moment. Zelfs de bijlagen zijn de moeite waard. Na 32 pagina's met referenties volgen 30 bladzijden met interessante "Noten" bij de voorgaande teksten. Nummer 159 over *zeetrek* wil ik hier graag citeren: "Zeetrek tellen is een bizarre bezigheid, uitgevoerd vanaf een hoog punt langs de kust, de kijker strak op de golven voor je gericht. Deze tak van sport werd in de vroege jaren zeventig door illustere CJN-ers als Luit Buurma, Jelle van Dijk en Frank de Miranda aangezwengeld en gestandaardiseerd, waarna het om duistere redenen razend populair werd. De wegen van vogelaars zijn ondoorgrondelijk."

Zie ook de uitvoerige recensie in Limosa jaargang 85, nummer 2 (na 1 januari 2013 te raadplegen via www.nou.nu. Alleen de lopende jaargang is niet in te zien, alle andere wel). Ook Adri de Groot geeft in zijn Vogeldagboeken een mooie recensie.

Rob van Hattem 2011. *Wie is dat toch met die telescoop?* Uitgave in eigen beheer. 152 pagina's. Prijs € 25,-

Dit boek gaat over fanatieke vogelaars, die vrijwel allemaal een passie hebben voor het waarnemen van zeldzame vogels. Rob van Hattem is in de loop van 2010 met een ieder van hen een dag op stap geweest en doet in dit boek verslag van zijn bevindingen. Daarbij vormen het bezochte gebied en de op die dag waargenomen vogels slechts het decor voor het portret dat de auteur schildert. De twintig vogelaars vertellen hoe de belangstelling voor vogels is ontstaan, welke mensen hun hobby

gestimuleerd hebben en bovenal wat de 'vogelverslaving' voor hen persoonlijk betekent. In alle portretten worden ook familieleden genoemd, maar noch aan de partners, noch aan de kinderen werd gevraagd hoe zij tegen de hobby van pa aankijken. Juist zulke informatie kan waardevolle facetten toevoegen.

In het boek zien we bekende vogelaars als Peter Meininger, Rob Sponselee, Ruud Brouwer, Karel Mauer en Noël Aarts voorbij komen. Het aardige in de keus van Van Hattem is dat hij ook een stel enthousiaste twintigers aan het woord laat en zelfs een 15-jarige VWO-leerling die besmet raakte met het 'vogelvirus' door de Mongoolse Pieper van Woerden.

Bij het lezen viel me op dat velen er het liefste alleen op uit trekken. Een ontmoeting met andere vogelaars komt vooral tot stand doordat velen op dezelfde zeldzaamheid afkomen. De informatie via www.waarneming.nl of via de telefoon (DBA-alerts) is vaak heel belangrijk. Een aantal van de geïnterviewden trekt er met een vaste kameraad op uit en een enkeling is actief in een vogelwerkgroep. Opvallend en herkenbaar voor velen is ook dat vooral vogelaars in de categorie vijftig plus, na een periode waarin ze achter elke zeldzaamheid aangingen, het nu wat rustiger aandoen en vooral genieten van wat ze in eigen omgeving kunnen zien.

Het boek is een geslaagde poging om de buitenwacht iets te laten proeven van wat een fanatieke vogelaar al zo beweegt. Wat dat betreft is het leuk om dit boek cadeau te doen aan familieleden of burens die wat vreemd tegen deze hobby aankijken. Maar ook de serieuze vogelaar zal regelmatig bepaalde zaken in dit boek herkennen.

Het hier besproken boek is niet te vergelijken met het boek van K.H. Voous (*In de ban van Vogels*, 1994, 605 pagina's) waarin hij de ontwikkeling van de Nederlandse ornithologie beschrijft aan de hand van biografieën van beroeps- en amateurornithologen die geboren zijn vóór 1950. Het zou mooi zijn als er spoedig een degelijk vervolg zou komen op het boek van Voous, waarin kopstukken als Arnoud B. van den Berg, Rob G. Bijlsma, Cees (C.J.) Camphuysen en Fred Hustings aan bod komen. Gelet op al het speurwerk dat hij al heeft verricht, lijkt Ruud Vlek hiervoor de aangewezen persoon.

Achilles Cools 1992. *Kauwen in de spiegel*. Uitgeverij Lannoo, Tielt. 155 pagina's.

Dankzij Fietje van der Meij kwam onze bibliotheek in het bezit van dit aardige boek over één van onze meest algemene vogels: de Kauw. Het boek beleefde verschillende drukken en werd in 2003 door Uitgeverij Atlas in uitgebreide herdruk (192 pagina's) opnieuw uitgegeven.

Achilles Cools is een Vlaamse kunstenaar die in zijn tuin een toren heeft gebouwd waarin 70 paartjes Kauwen nestelen. Door jarenlange observaties heeft hij inzicht gekregen in het doen en laten van deze vogels, hun liefdesleven, de hiërarchie binnen de groep, de veelheid van geluiden en de betekenis hiervan. Dat Cools veel over Kauwen te vertellen heeft, blijkt wel uit het feit dat er in 1999 een tweede boek volgde: *De Kauwentuin* (Uitgeverij Atlas).

Kauwen zijn fascinerende vogels. Mijn liefde voor vogels begon met een tamme Kauw. Als nestdotje was hij rond 20 juni (erg laat voor Kauwen) uit de toren van de Gereformeerde Kerk in Ermelo gevallen. Het bleek een slimme vogel te zijn, die snel zijn schuwheid verloor. Op zondagmorgen volgde hij ons op weg naar de kerk, nam tijdens de dienst plaats op de toren en dook naar beneden zodra hij mij na anderhalf uur weer naar buiten zag komen. Na een jaar was de Kauw verdwenen. Hij had zich blijkbaar aangesloten bij andere Kauwen in het dorp. Maar toen ik twee jaar later over het terrein van 's-Heerenloo liep, zo'n 2 km van huis, dook opeens een Kauw uit een grote groep overvliegende Kauwen naar beneden, streek neer op mijn schouder, pikte even in mijn oor zoals hij dat vroeger ook deed en vloog daarna weer verder met de groep. Bijzonder vond ik dat de groep in de lucht bleef rondvliegen totdat hij zich weer bij hen had gevoegd. Blijkbaar stond hij hoog in de hiërarchie! Een jaar later kwam hij in de broedtijd regelmatig nog even langs om voedsel voor de jongen te halen. Blijkbaar had hij toen een nest ergens in de buurt.

Op 22 januari 2009 heeft Achilles Cools een lezing over Kauwen voor de VWG Koudekerk / Hazerswoude gegeven. Een uitgebreide samenvatting hiervan, met veel bijzonderheden over Cools en zijn Kauwen, is te vinden op de website van genoemde vereniging, het snelst te vinden door Google te laten zoeken naar "de kauw VWG Koudekerk/Hazerswoude".

Achilles Cools KAUVEN in de spiegel

lannoo